

महाराष्ट्र राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या
राखीव प्रभागामधून निवडणूक लढवू इच्छिणा-या
मागासवर्गीय उमेदवारांचा जाती दावा पडताळणी
करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक :- सीबीसी-१०/२००७/प्र.क्र.२५०/मावक-५,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- १७ जुलै , २००९

- वाचा :- १) शासन निर्णय,समाजकल्याण ,सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०९७/प्र.क्र. २०७ /मावक-५, दिनांक १-०१-१९९८
- २) शासन निर्णय,समाजकल्याण ,सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०९७/प्र.क्र. २०७ /मावक-५, दिनांक ३१-१२-१९९८
- ३) शासन निर्णय,समाजकल्याण ,सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०९७/प्र.क्र.२०७ /मावक-५, दिनांक ३-०९-१९९९
- ४) शासन निर्णय, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास
प्रवर्ग कल्याण विभाग, क्रमांक :- सीबीसी-१२/२०००/२५२/प्र.क्र.१/इमाव-५,
दिनांक २५ जानेवारी,२०००
- ५) शासन निर्णय,सामाजिक न्याय,सांस्कृतिक कार्य,क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०/२००३/प्र.क्र.१ /मावक-५, दिनांक १२-११-२००३
- ६) शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय,सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०/२००४/प्र.क्र.५७० /मावक-५, दि. ०५-०३-२००५.
- ७) शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०/२००४/प्र.क्र.३७८/मावक-५, दि. ०२-०९-२००६.
- ८) शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०/२००४/प्र.क्र.३७८/मावक-५, दि. १०-१०-२००६.
- ९) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०/२००७/प्र.क्र.२५०/मावक-५, दि. १२-०९-२००७.
- १०) शासन परिपत्रक समाजकल्याण ,सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१२९०/२३११६/प्र.क्र.३७८/मावक-५, दिनांक २४-०८-१९९५.
- ११) शासन परिपत्रक समाजकल्याण ,सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१०९६/प्र.क्र.३४१/मावक-५, दिनांक ०५-०३-१९९९.
- १२) शासन परिपत्रक समाजकल्याण ,सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१६९६/प्र.क्र.६४/मावक-५, दिनांक २१-०८-१९९६.
- १३) शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-सीबीसी-१२/२००८/प्र.क्र.४१४/मावक-५, दिनांक १२-०९-२००८.

१४) नगर विकास विभाग ,अधिसूचना दिनांक २ मे, २००८ व दिनांक १२ मे, २००८.

१५) ग्राम विकास विभाग, अधिसूचना दिनांक ९ जानेवारी, २००९ व दिनांक ४ मार्च, २००९

प्रस्तावना :- राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या उदा. महानगरपालिका, नगरपालिका, नगर परिषदा,नगर पंचायती, जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या, ग्राम पंचायती इत्यादी. मधील मागासवर्गीयांसाठी आरक्षित असलेल्या प्रभागात निवडणूक इच्छुक मागासवर्गीय उमेदवारांना नामांकनासाठी अर्ज सादर करतेवेळी जाती वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासंदर्भात सामाजिक न्याय विभाग , ग्राम विकास विभाग, व नगर विकास विभाग तसेच राज्य निवडणूक आयोग यांचेकडून वेळोवेळी सूचना दिलेल्या आहेत. त्यानुसार इच्छुक उमेदवारांनी निवडणूकीचे अर्ज सादर करताना जाती प्रमाणपत्र पडताळणी समित्यांकडे सादर केलेल्या प्रस्तावाची पोचपावती देणे बंधनकारक होते. निवडून आल्यानंतर वैधता प्रमाणपत्र ४ महीन्याच्या आत सादर करण्याची अट विहित करण्यात आलेली होती. परंतु या प्रकरणांमध्ये समितीकडून अवैध निर्णय दिला गेला अशा प्रकरणांमध्ये न्यायालयीन प्रकरणे उद्भवलेली आहेत. तसेच राखीव प्रभागात पोट निवडणूका घेण्याची बाब उपस्थित झाल्यामुळे शासनाचा अनावश्यक कालापव्यय व खर्च झालेला आहे, ही बाब लक्षात आल्याने ग्राम विकास विभाग व नगर विकास विभागाने त्यांच्या अधिपत्याखालील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणूकांमध्ये राखीव प्रभागाकरीता निवडणूक लढवू इच्छिणा-या मागासवर्गीय उमेदवारांकरीता जातीचे वैधता प्रमाणपत्र नामांकन अर्ज दाखल करते वेळी अनिवार्य राहिल अशा सूचना दिलेल्या आहेत. वरील दोन्ही विभागांनी त्याअनुषंगाने आवश्यक त्या सुधारणा कराव्यात असे अभिप्राय या विभागास दिलेले आहेत. त्यामुळे स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या मागासवर्गीय राखीव प्रभागातून निवडणूकीसाठी नामनिर्देशन दाखल करणा-या उमेदवारांनी जाती वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याबाबत यासंदर्भात वेळोवेळी दिलेले सर्व आदेश रद्द करून शासन खालील सुधारीत आदेश देत आहे.

शासन निर्णय :-महाराष्ट्र राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या उदा. महानगरपालिका, नगरपालिका, नगर परिषदा, नगर पंचायती, जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या, ग्राम पंचायती इत्यादी.मधील निवडणूकीत अनुसूचित जाती किंवा यथास्थिती नागरिकांचा,नागरिकांचा मागासवर्ग यांच्याकरिता राखीव प्रभागांकरीता होणा-या निवडणूकींमध्ये निवडणूक इच्छुक मागासवर्ग

उमेदवारांना त्यांनी नामांकन अर्ज सादर करताना जाती वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

२. निवडणूक लढविण्यासाठी इच्छुक मागासवर्गीय उमेदवारांनी त्यांच्या जाती दावा पडताळणीसाठी विहित नमुन्यातील नमुना अर्जासह आवश्यक ते पुरावे व कागदपत्रे संबंधीत स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या निवडणूकीचा कार्यक्रम घोषित होण्यापूर्वी ६ महिन्या आधी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर करावीत.

३. जिल्हाधिकारी यांनी वरील अर्ज जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीच्यावतीने स्विकारून ते तात्काळ सात दिवसांच्या आत संबंधित विभागीय जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे पाठवावेत.

४. जिल्हाधिकारी यांचेकडून प्राप्त झालेले वरील प्रस्ताव पडताळणी समितीने ते प्राप्त झाल्यापासून ३ महिन्यांचे आत पडताळणी करून त्याबाबतचा निर्णय जिल्हाधिकारी यांचेकडे पाठवावा व उमेदवारास त्याबाबत अवगत करावे. ज्या प्रकरणी सखोल तपासणीची आवश्यकता आहे. अशा प्रकरणी संबंधित समितीने पडताळणीबाबतचा निर्णय ४ महिन्यांच्या आत (१ महिन्याच्या वाढीव मुदतीत) देणे क्रमप्राप्त राहिल.

५. जिल्हाधिकारी हे जिल्ह्याचे प्रमुख निवडणूक अधिकारी असल्यामुळे त्यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका व कार्यकाळ यासंदर्भातील आढावा घेऊन आगामी अपेक्षित असणा-या निवडणूकांबाबत स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या कार्यकाळ संपण्याच्या ६ महीने आधी सर्व स्थानिक वृत्तपत्रांत पब्लिक नोटीसीद्वारे वा अन्य आवश्यक मार्गाने व्यापक प्रसिध्दी द्यावी व संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणूकीमधील राखीव प्रभागांवर निवडणूक इच्छुक मागासवर्ग उमेदवारांनी त्यांच्या जाती दावा पडताळणीचे प्रस्ताव नोटीस प्रसिध्द झाल्यापासून तात्काळ जिल्हाधिकारी कार्यालयात सादर करण्याबाबत सूचना जारी कराव्यात.

६. जिल्हाधिका-यांनी जाती दावा पडताळणीचे प्रस्ताव स्विकारताना इच्छुक उमेदवार हा महाराष्ट्र राज्यातील मुळ रहीवाशी आहे याबाबत खात्री करावी. त्यासाठी उमेदवाराचे जाती प्रमाणपत्रात महाराष्ट्रातील मुळ अधिवास असल्याचे तपासून पहावे. वर नमूद संदर्भाधीन अ. क्र. १० ते १३ मधील शासन निर्णया अन्वये अन्य राज्यातून महाराष्ट्र राज्यात स्थलांतरीतांना महाराष्ट्र राज्याचे मागासवर्गीयांचे कोणतेही लाभ अनुज्ञेय नाहीत.

७. वरील सूचना सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निदर्शनास आणून आगामी प्रस्तावित निवडणूकांबाबत तसेच निवडणूक कार्यकाळाबाबत आवश्यक ती माहिती जिल्हाधिकारी यांना वेळोवेळी उपलब्ध करून देण्याबाबतची कार्यवाही ग्राम विकास विभाग व नगरविकास विभाग यांनी राज्य निवडणूक आयोग यांचेशी विचारा विनिमय करून करावी व प्रसिध्दी द्यावी.

८. हा शासन निर्णय ग्राम विकास विभाग व नगर विकास विभाग यांचेशी सल्लामसलतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००९०७१७१३४०२४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(किशोर गजभिषे)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. राज्यपालांचे सचिव,

मा. मुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव,

मा. उप मुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव,

मा. मंत्री, (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव,

मा. राज्यमंत्री, (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव,

अपर मुख्य सचिव, (महसूल) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व विभागीय आयुक्त, (महसूल)

सर्व सदस्य सचिव, जाती प्रमाणपत्र पडताळणी समित्या.

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

आयुक्त, अपंग कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, विमुक्त जाती भटक्या जमाती संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व जिल्हाधिकारी / तथा जिल्हादंडाधिकारी

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई

सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी

सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी,

सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी,

सर्व जिल्हा परिषदांचे समाजकल्याण अधिकारी, गट -अ

निवड नस्ती, का- मावक-५